

Sygn. akt **V Ca 2082/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Aleksandra Łączyńska-Mendakiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Joanna Wiśniewska-Sadowska SR del. Joanna Machoń
Protokolant:	Protokolant sądowy stażysta Justyna Krzysiak

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. M. i Z. M.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w W.

z dnia 18 lutego 2013 r., sygn. akt II C 286/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie pierwszym powództwo oddala, w punkcie drugim zasądza solidarnie od E. M. i Z. M. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w punkcie trzecim nakazuje ściągnąć od E. M. i Z. M. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego (...) w W. kwotę 1.391,51 (jeden tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt jeden 51/100) złotych tytułem zwrotu kosztów tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa;

II. zasądza solidarnie od E. M. i Z. M. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 5.360 (pięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

V Ca 2082/13

UZASADNIENIE

E. M. i Z. M. wnieśli pozwem z 21 sierpnia 2009 r. na podstawie art. 129 ust 2 w zw. z art. 136 ust 3 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008.25.150 t.j.) o zasądzenie od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwoty 71.190,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem pokrycia kosztów, jakie muszą ponieść w

celu dostosowania ich budynku do wymagań technicznych w związku z jego położeniem w obszarze ograniczonego użytkowania.

Powodowie wskazali, że są właścicielami nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonym w M. przy ul. (...) w obrębie geodezyjnym „Osiedle (...)” objętej księgą wieczystą nr (...). Nieruchomość znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania ustanowionym rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 roku. Dom powodów nie został wyposażony w zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach, nie posiada zwiększonej izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi. Zgodnie zaś z § 5 w.w. rozporządzenia budynek ten powinien być odpowiednio zabezpieczony. Powodowie podnieśli, że zgodnie z art. 136 ust. 3 w.w. ustawy w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków, szkodą o której mowa art. 129 ust. 2 powyższej ustawy, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki.

Pozwane Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, podnosząc, iż strona powodowa dla ustalenia zasadności roszczenia obowiązana jest wykazać brak właściwego klimatu akustycznego w budynku a ponadto ponieść koszt wykonania stosownych zabezpieczeń budynku. Pozwane Przedsiębiorstwo wniosło jednocześnie o dopuszczenie dowodu z łącznej opinii biegłych akustyka oraz z zakresu budownictwa dla ustalenia czy w pomieszczeniach budynku powodów jest właściwy klimat akustyczny i czy są konieczne prace dla zwiększenia izolacyjności akustycznej elementów przedmiotowego budynku.

Pelnomocnik powodów początkowo przychylił się do powyższego wniosku jednakże następnie w związku z wysokimi kosztami przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu akustyki ostatecznie sprecyzował wniosek dowodowy wskazując, iż wnosi o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego jedynie z zakresu budownictwa i kosztorysowania robót budowlanych.

Powyższy dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa został przez Sąd I instancji uwzględniony.

Wnioskowany zaś przez pozwanego dowód z opinii biegłego akustyka Sąd Rejonowy postanowieniem z 7 lutego 2013 r. pominął.

Wyrokiem z 18 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy(...)y w W. w pkt. 1 zasądził od pozwanego na rzecz solidarnych powodów kwotę 71.190,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 21 sierpnia 2009 r. do dnia zapłaty, w pkt. 2 zasądził na rzecz solidarnych powodów kwotę 7.797 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a w pkt. 3 nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego (...) w W. kwotę 1.391,51 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Podstawą powyższego orzeczenia były następujące ustalenia i rozważania:

E. M. i Z. M. są współwłaścicielami na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej nieruchomości położonej przy ul. (...) w M., dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalnym, znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania ustanowionym uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. Prace niezbędne do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego na przedmiotowej nieruchomości to: wymiana stolarki okiennej i drzwiowej balkonowej oraz drzwi wejściowych, wykonanie dodatkowej izolacji akustycznej stropu poddasza wełną mineralną, membraną jako przeponą z folii PCV nad częścią mieszkalną od wewnątrz, których koszt stanowi kwotę 110.274,17 zł brutto.

Jako podstawę prawną swego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał art. 129 oraz 135 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska a także wydaną na podstawie drugiego z tych artykułów uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. wprowadzającą obszar ograniczonego użytkowania obejmujący m.in. nieruchomość powodów. Sąd I instancji wskazał jednocześnie, iż w ramach obszaru ograniczonego użytkowania wydzielone zastały strefy Z1 i Z2 oraz, że szczególne wymagania dotyczą nieruchomości i budynków położonych w tych właśnie strefach, jednakże, wszystkie budynki na terenie całego obszaru ograniczonego użytkowania mają

obowiązek podjąć konieczne prace celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach. Sąd I instancji powołał się na § 6 w.w. uchwały stwierdzając, iż nakazuje ona zapewnić właściwy klimat akustyczny zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane oraz na pkt 5 § 2 tej uchwały, zgodnie z którym „przez pojęcie odpowiedniej izolacyjności akustycznej przegród budowlanych rozumie się izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi normami w dziedzinie akustyki budowlanej, z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych i przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu oraz – w przypadku wymiany okien istniejących – zachowania ich dotychczasowej izolacyjności cieplnej.”

W ocenie Sądu I instancji w świetle wyżej wskazanych przepisów nie miało znaczenia jaki jest realny klimat akustyczny w budynku powodów i czy są przekraczane normy hałasu. Kluczowym zagadnieniem była bowiem ocena czy w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, która to okoliczność świadczy jednoznacznie o braku możliwości dotrzymania standardów jakości środowiska, po stronie powodów powstała szkoda. Wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania wprowadziło dla nieruchomości powodów obowiązek zastosowania podwyższonych norm budowlanych. W rezultacie Sąd ten uznał, że w związku ze zmianą przepisów powodowie zostali zobowiązani do podjęcia prac mających na celu dostosowanie ich nieruchomości do wymogów prawa budowlanego z uwzględnieniem warunków wynikających z ograniczonego obszaru użytkowania.

Konkludując, Sąd Rejonowy stwierdził, że ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania wprowadziło zmiany w normach budowlanych, które spełniać muszą budynki na jego obszarze, a tym samym właściciele nieruchomości zostali więc zobowiązani podjąć prace mające na celu dostosować ich budynki do powyższych wymagań. Zgodnie zaś z art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska koszt takich prac stanowi szkodę, której naprawienia powodowi słusznie się domagali co skutkowało uwzględnieniem ich powództwa.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją pozwany, wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie jego uchylenie w całości i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm przepisanych. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1) art. 129 ust 2 i art. 136 ust. 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska w zw. z § 6 pkt 2 uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z 20 czerwca (dalej: Uchwała) poprzez ustalenie, iż powodom należy się odszkodowanie w związku z koniecznością zastosowania zabezpieczeń zapewniających właściwy klimat akustyczny pomimo, iż należący do nich budynek położony jest w tej części obszaru ograniczonego użytkowania (dalej: OOU), w której nie dochodzi do przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla zabudowy mieszkaniowej określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych norm hałasu w środowisku oraz wobec nieudowodnienia przez powodów braku właściwego klimatu akustycznego w tym budynku, a co za tym idzie zakresu niezbędnych prac mających na celu zapewnienie właściwego klimatu akustycznego;

2) § 6 ust 2 Uchwały w zw. z § 323, § 325, § 326 i § 327 i załącznikiem nr 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12.04.2012 w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2012 r. Nr 75, poz.690 ze zm.) poprzez przyjęcie, iż „wszystkie budynki na terenie całego obszaru ograniczonego użytkowania mają obowiązek podjąć konieczne prace celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach” oraz iż „wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania wprowadziło zmiany w normach budowlanych, które muszą spełniać budynki w tym obszarze” oraz iż „dla ustalenia zasadności roszczenia (...) nie ma znaczenia, jaki jest klimat akustyczny i czy są przekraczane normy hałasu”;

3) oparcie się na uchylonym § 2 pkt 5 Uchwały;

II. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj:

1) art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 i 278 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego akustyka,

2) art. 233 k.p.c. poprzez oparcie się na opinii sprzecznej z prawem i wadliwej,

3) zasady równego traktowania stron w procesie poprzez powołanie dowodu powodów z opinii biegłego budowlanego i wydanie na tej podstawie wyroku natomiast niedopuszczenie wniosku dowodowego pozwanego z opinii biegłego akustyka określającej klimat akustyczny i wykazania czy budynek powodów wymaga zastosowania dodatkowych zabezpieczeń akustycznych, a tym samym czy istnieje podstawa do wypłaty odszkodowania i jej wysokość.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji pozwanego oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego należy ocenić jako zasadne.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego było stwierdzenie, iż dla ustalenia zasadności roszczenia powodów nie ma znaczenia jaki jest realny klimat akustyczny i czy są przekraczane normy hałasu. Zdaniem Sądu już samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania wprowadziło dla nieruchomości powodów obowiązek zastosowania innych norm budowlanych w związku z czym powodowie są zobowiązani podjąć prace mające na celu dostosowanie ich nieruchomości do wymogów prawa budowlanego z uwzględnieniem warunków wynikających z ograniczonego obszaru użytkowania.

Z takim stanowiskiem Sądu Rejonowego nie sposób się zgodzić. Sąd ten na podstawie ustalonego stanu faktycznego uznał bezsprzecznie, iż odszkodowanie należy się powodom już z tego tylko powodu, że należąca do nich nieruchomość znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania (dalej: OOU), tymczasem z uchwały Sejmiku Województwa (...) Nr (...), zmienionej następnie uchwałą Nr (...) nie wynika, aby na całym obszarze dopuszczalne normy hałasu były przekraczane.

Dokonując oceny zasadności powództwa w niniejszej sprawie rozważenia wymagało czy spełnione zostały przesłanki przypisania pozwanemu odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z tym artykułem w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Natomiast art. 136 ust. 3 ww. ustawy stanowi, że w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej sformułowanej w powyższych przepisach z tytułu tzw. rewitalizacji akustycznej budynku (zwiększenia izolacyjności budynku) są:

- 1) wejście w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości,
- 2) szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości,
- 3) związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, Lex nr 578138).

Nie ulega wątpliwości, że pierwsza z przesłanek została spełniona, bowiem 7 sierpnia 2007 r. Wojewoda (...) wydał rozporządzenie Nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. (...) w W. (Dz. U. Woj. M. z 2007 r. Nr 156, poz. 4276). Natomiast wobec zmiany 15 listopada 2008 r. brzmienia art. 135 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska Sejmik Województwa (...) podjął 20 czerwca 2011 r. uchwałę Nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. (...) w W., którego zarządcą jest Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W.. W uchwale ustalono, iż granicę zewnętrzną OOU wyznacza się na podstawie obwiedni izol linii równoważnego poziomu dźwięku A LAeqN = 45 dB i izol linii LAeqD = 55 dB w przypadku, gdy izol linia LAeqN = 45 dB zawiera się wewnątrz obszaru ograniczonego izol linia LAeqD = 55 dB, zaś granicę wewnętrzną tego obszaru wyznacza granica terenu lotniska. W ramach obszaru ograniczonego użytkowania wyznaczono dwie strefy: strefę Z1, której granicę zewnętrzną wyznacza izol linia miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica lotniska oraz strefę Z2, której granicę wyznacza od zewnątrz izol linia miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy Z1. Poszczególne ograniczenia dla budynków położonych a strefach Z1 i Z2 określono w § 5 tej uchwały, zaś w § 6 określono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych OOU.

24 października 2011 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę Nr (...) zmieniającą ww. uchwałę m.in. w zakresie § 2, któremu w pkt. 1 i 2 nadano nowe brzmienie oraz uchylono pkt 3,4 i 5 (na ten właśnie uchylony pkt powołał się Sąd Rejonowy w swoim uzasadnieniu) oraz § 6 pkt 1 i 2, którym nadano nowe brzmienie, pkt 2 (mającemu zastosowanie w niniejszej sprawie) w następującej treści:

- w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach - zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

W tym miejscu wskazać należy, że co prawda wytaczając 21 sierpnia 2009 r. powództwo o odszkodowanie, powodowie powołałi się na treść rozporządzenia Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. to do oceny zasadności ich roszczeń zastosowanie znajduje uchwała Sejmiku Województwa (...) Nr (...) (zmieniona następnie uchwałą Nr (...)). W kwestii tej wielokrotnie wypowiadał się Sąd Apelacyjny w Warszawie i Sąd Okręgowy w niniejszym składzie pogląd ten w całości podziela (por. sygn. akt: VI ACa 1156/10, VI ACa140/11, VI ACa 295/11, VI ACa 572/12, VI Ca 682/13).

Nie zostały natomiast wykazane w ocenie Sądu Okręgowego pozostałe dwie przesłanki odpowiedzialności pozwanego tj. wykazanie powstania szkody pozostającej w związku z ograniczeniami wynikającymi z objęcia tej nieruchomości OOU oraz istnienia związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy nimi. Dla ustalenia, czy te przesłanki zostały spełnione Sąd Rejonowy winien zbadać czy w danym przypadku powodowie wykazali, iż zaistniał związek przyczynowy pomiędzy wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, a szkodą. W wyroku z 27 czerwca 2012 r. (IV CSK 28/12, LEX nr 1228596) Sąd Najwyższy wskazał, iż odpowiedzialność odszkodowawczą, o której mowa w art. 129 Prawo ochrony środowiska, przewidziano nie za samo ograniczenie i nie za każde ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Odszkodowanie nie rekompensuje zmiany dotychczasowej sytuacji właściciela nieruchomości, a tym bardziej utrzymywania już istniejących ograniczeń w przypadku zmiany aktu prawnego. Odszkodowanie służy bowiem za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest więc szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Szkoda taka może powstać, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub też przedłuża na kolejny okres ograniczenia, które zostały wprowadzone na określony czas. Szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie (jak poprzednio obowiązujący).

Jak wynika z materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, w szczególności z mapy uciążliwości OOU, nieruchomość powodów położona jest przy ul. (...) w miejscowości M. i objęta jest OOU. W obszarze, w którym położona jest nieruchomość powodów ustalono, iż są to tereny na których przekroczone są dobowe

dopuszczalne poziomy hałasu dla obiektów chronionych (szpitale, domy opieki społecznej, szkoły, przedszkola, żłobki, internaty), natomiast na tych terenach nie ma przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu obowiązujących dla zabudowy mieszkaniowej. Poziom hałasu mierzony wskaźnikiem LAeqN zawiera się tam w przedziale 45-50 dB i jest zgodny z dopuszczalnymi normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014.112 tekst jednolity). Zatem dla wykazania, że na nieruchomości powodów dochodzi do przekroczeń hałasu w środowisku w związku z działalnością pozwanego należało przeprowadzić stosowne dowody, których stroną powodowa nie zaoferowała. Ponadto należało również wykazać, że w związku z ewentualnymi przekroczeniami hałasu w środowisku w budynku powodów istnieje nieodpowiedni poziom hałasu akustycznego, wymagający przeprowadzenia tzw. rewitalizacji akustycznej czyli zwiększenia izolacyjności budynku. Kwestię tę reguluje natomiast ustawa z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane oraz akty wykonawcze do tej ustawy. Nawet przy wykazaniu przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w środowisku na nieruchomości powodów nie można automatycznie przyjąć, że aktualny klimat akustyczny w budynku jest niedostateczny. Każdy bowiem budynek musi mieć zapewniony odpowiedni klimat akustyczny stosownie do wymagań wyżej wskazanej ustawy i aktów wykonawczych. Budynek powodów został wybudowany na podstawie pozwolenia na budowę z 01.04.1996 r. zatem musiał spełniać wymagania wyżej wskazanej ustawy. Zgodnie z brzmieniem art. 5. ust.1 pkt. 1) pod pkt. e) prawa budowlanego obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając spełnienie wymagań podstawowych dotyczących ochrony przed hałasem i drganiami. Uszczegółowienie tego wymagania zostało zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.1999.15.140 jednolity tekst) wydanym na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane. W Dziale IX - Ochrona przed hałasem i drganiami wskazano w § 326, że:

„1. Pomieszczenia w budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej powinny być chronione przed przenikaniem nadmiernego hałasu i drgań pochodzących z otoczenia budynku, a także powodowanych przez użytkowników innych pomieszczeń w budynku.

2. Poziom hałasu oraz drgań przenikających do pomieszczeń nie może przekraczać wartości dopuszczalnych, określonych w Polskich Normach.

3. Przegrody zewnętrzne i wewnętrzne budynku powinny mieć izolacyjność akustyczną nie mniejszą od wymaganej w Polskich Normach.”

Jak wynika z powyższych uregulowań zapewnienie odpowiednich parametrów akustycznych w budynku powodów stanowiło obowiązek inwestora i nie miało żadnego związku z utworzeniem OOU. Dlatego też dla wykazania szkody należało udowodnić, że mimo posiadania klimatu akustycznego zgodnego z wyżej wskazanymi wymogami w związku z przekroczeniami norm hałasu w środowisku na nieruchomości powodów konieczne jest zastosowanie dodatkowych zabezpieczeń akustycznych (zwiększenie izolacyjności budynku). A następnie wykazać wysokość kosztów niezbędnych do ich wykonania. Powyższa okoliczność również nie została w żaden sposób przez powodów udowodniona. Biegła sporządzająca opinię w niniejszej sprawie w wyjaśnieniach do niej nie umiała ustosunkować się do powyższych zagadnień. Nie da się nawet stwierdzić, czy norma polska wskazana w opinii pisemnej z 1987 roku PN-87/B-02151/02 Akustyka budowlana Ochrona przed hałasem pomieszczeń budynku nadal obowiązuje czy została zmieniona. Jak sama wskazała powołana została przez sąd jako biegła d.s. budownictwa a nie akustyki.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Również z art. 232 zd. 1 k.p.c. wynika, iż obowiązek dowodzenia obciąża strony, albowiem to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Tymczasem zawarta w uzasadnieniu pozwu argumentacja powodów, sprowadza się do wykazania, że już samo położenie należącej do nich nieruchomości w strefie ograniczonego użytkowania stanowi wystarczającą przesłankę do przyznania im odszkodowania.

W celu wykazania zasadności odszkodowania na mocy art. 136 ust.3 prawa ochrony środowiska niezbędna była opinia biegłego z zakresu akustyki, który ustaliłby czy na nieruchomości powodów dochodzi do przekroczenia norm hałasu w środowisku i w związku z tym, mimo zapewnionego klimatu akustycznego budynku nie jest on wystarczający dla przekraczanych norm, następnie dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność rodzaju i zakresu prac budowlanych jakie należy wykonać aby zapewnić klimat akustyczny stosowny do stwierdzonych przekroczeń. Dopiero koszty tak ustalonych zabezpieczeń stanowiłyby szkodę w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że początkowo powodowie wnosili o dopuszczenie jedynie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa niemiej jednak z uwagi na wnioski pozwanej o rozszerzenie tezy dowodowej przez dopuszczenie dowodu z łącznej opinii biegłego z zakresu akustyki oraz biegłego z zakresu budownictwa do wniosku tego się przychylił. Dopiero później, gdy okazało się że koszt wykonania opinii przez biegłego z zakresu akustyki wiąże się ze znacznymi wydatkami zrezygnowali z przeprowadzania tego dowodu i poprzestali na wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność zapewnienia właściwego klimatu akustycznego umożliwiającego dostosowanie budynku powodów do wymagań określonych w rozporządzeniu nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. oraz określenia kosztów wykonania przedmiotowego dostosowania. Natomiast wynikająca z art. 232 zd. 2 k.p.c. możliwość dopuszczenia dowodu z urzędu stanowi jedynie wspierające uprawnienie Sądu, wykorzystywane w wyjątkowych sytuacjach. Sąd nie może zastępować stron w wypełnianiu ich procesowych obowiązków, gdyż takie działanie Sądu z urzędu może być odbierane jako naruszenie prawa do bezstronnego Sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 roku, sygn. akt V CKN 175/00, LEX nr 47717). Skoro więc powodowie reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazali zasadności swojego roszczenia, a Sąd nie miał obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii biegłego akustyka z urzędu to przyjąć należy, że nie wykazali oni, iż roszczenie im przysługuje.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. uwzględniając apelację zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo jako nieudowodnione.

Wobec uwzględnienia apelacji na skutek uwzględnienia zarzutu naruszenia prawa materialnego rozważania w przedmiocie pozostałych zarzutów apelacji stały się bezprzedmiotowe.

Kosztami poniesionymi przez pozwanego w postępowaniu przed Sądem I instancji była opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym, w wysokości zgodnej z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.) w kwocie 3.600 zł.

Ponadto Sąd Okręgowy orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Kosztami poniesionymi przez pozwanego była opłata od apelacji w wysokości 3.560 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym, w wysokości zgodnej z § 12 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 6 ww. rozporządzenia w kwocie 1.800 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.